

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

40. De his, quæ vi metúsve causâ fiunt

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

TITULUS XL.

De his, quæ vi metûsve causâ fiunt.

Q 1. Quid & quotuplex sit vis & quis ejus effectus? Resp. ad 1. Vis (scil. præcisa, absoluta & simpliciter dicta, vis enim conditionata vel compulsiva non distinguitur à metu) est corporalis coactio ad faciendum vel patiendum aliquid, ut si cui per inevitabilem violentiam eripitur liber vel genua coram idolo curvantur. Definatur L. 2. ff. quod met. caus. quod sit majoris rei impetus, qui repelli non potest.

Resp. ad 2. Dividitur in vim publicam & privatam: de vi publicâ tenetur hodie, qui cum armis vim infert vel inferre parat, hinc & dicitur vis armata; de vi privatâ, qui id sine armis facit. §. recuperandæ. 6. §. qui autem. Inst. de interd. Item vis alia est ablativa, quâ res mobilis alicui eripitur, & generat actionem vi bonorum raptorum. §. 1. §. de vi bonor. rapt. alia expulsiva, quâ quis ejicitur possessione immobilium, iisque coherentium, & inducit interdictum Unde vi L. 1. ff. de vi & vi arm. alia turbativa, per quam quis turbatur in possessione, infertque interdictum uti possidetis in immobilibus, interdictum utrobi in mobilibus. Alia vis inquietativa, quâ quis inquietatur in usu suæ rei, vel prohibetur quid facere, v. g. ædificare, arare &c. & hinc nascitur interdictum quod vi aut clam.

N 5

Resp.

Resp. ad 3. Vis absoluta simpliciter tollit voluntarium, quia qui illam patitur, non tam agit, quam agitur ab extrinseco; unde talia gesta omni vacant culpâ ex parte vim passi, omnique carent valore.

Q. 2. Quid sit metus & quotuplex? Resp. 1. Metus sive vis compulsiva est violentia externa compellens aliquem, ut consentiat in actionem vel omissionem, qui non consensurus erat, si talis violentia abesset, ut dum quis ad declinandam multam interest concioni. Describitur in *L. 1. ff. quod met. caus.* quod sit *trepidatio mentis instantis vel futuri periculi causâ.*

Resp. 2. Oritur vel à *causâ necessariâ* v. g. morbo, incendio, & dicitur ab *intrinseco* incussus; vel à *causâ liberâ* v. g. homine intentante malum, & dicitur incussus ab *extrinseco*: potestque inferri vel *justè*, dum inferens habet jus incutiendi metum, & patiens causam eidem suâ improbitate dedit; vel *injustè*, dum innocenti ab homine improbo malum intentatur; idque vel *directè eo fine*, ut promissio vel alius actus extorqueatur, v. g. si latro mortem intentat ad extorquendas pecunias, vel *indirectè*, scil. *ob alium finem*, ut si latro minetur mortem, non exigendo aurum, tu tamen illud offeras ad mortem evitandam.

Resp. 3. Metus præcipuè dividitur in gravem & levem: *Levis* est vana trepidatio mentis, orta ex malo imminente levi, uti est vexatio modica; vel gravi apprehenso tantum, non imminente; vel si malum minitans illud inferre vel non potest, vel non solet. *Metus gravis*, quem aliqui etiam cum

Engel

Engel *justum* dicunt, alii *probabilem*, est, qui cadit in virum constantem, sive qui talis est, ut eum, qui patitur, etsi aliàs fortis sit, proposito valeat dimovere éstque; vel *absolutè gravis*, de tali scil. malo, quod cuilibet etiam viro constanti sit formidabile, & talis est metus mortis, mutilationis, exilii &c. vel *respectivè gravis*, de ejusm. malo, quod non quidem viro forti, sed fœminæ, puero, feni est formidabile, v. g. verberatio non nimis fœva, indignatio, odium. Reducunt aliqui ad metum gravem *metum reverentialem*, quem habet filius respectu patris, uxor respectu mariti, subditus respectu Domini, sed malè, nisi concurrant alia adminicula, v. g. asperitas vultûs, continua exprobratio, rixæ &c. arg. *c. 11. de despons. impub. c. 2. de pact. in 6.*

Q. 3. An & quomodo contractus aliique actus ex metu gesti validi sint, vel non sint? Resp. 1. Contractus aliique actus est *metu levi* undecunque orto & quomodocunque incusso initi valent; ut neque de Jure Civili, neque Canonico rescindantur. *L. 7. ff. h. t. c. 4. & 6. & eod.* In foro tamen interno tenetur is, qui metum intulit injustè, licèt levem, rescindere contractum, si velit metum passus. Ratio, quia cùm intulerit alteri injuriam extorquendo actum metu licèt levi, in conscientia obligatur satisfacere pro hac injuria, quod fit rescindendo actum.

Resp. 2. Actus vel contractus initi ex *metu gravi* à causâ *necessariâ* incusso valent pro utroque foro, nec possunt rescindi. *c. 17. de Regular.*

&

& patet in voto metu mortis in infirmitate edito. Ratio, quia adest consensus absolutè liber, quamvis non sit spontaneus; neque intervenit injuria.

Resp. 3. Actus vel contractus extorti metu gravi justè incusso à causâ libera etiam sunt validi in utroque foro; quia nec hoc casu injuria subest. *L. 21. §. 1. ff. h. t.* tenétque tam in resignationibus, transactionibus, quàm in matrimonio & Professione Religiosa.

Resp. 4. Spectato solo jure naturali (excepto fortè matrimonio & Professione) actus metu etiam gravi & injustè incusso gesti non sunt irriti. Ratio, quia nec libertas deficit, nec injuria obest, cum consensus jure naturali requisitus ad valorem actûs consistat etiam cum injuria; in foro conscientiae tamen loquendum est de inferente metum gravem, uti supra de inferente levem metum.

Resp. 5. Actus vel contractus metu gravi injustè incusso extorti *regulariter* validi sunt etiam de jure positivo *c. 2. & 4. h. t. L. 3. 9. 21. fin. ff. h. t.* Ratio, quia nec justus titulus, nec voluntarius consensus in tali actu desideratur.

Resp. 6. Dantur tamen actus & contractus ob metum gravem injustè incussum ex dispositione juris omnino irriti, v. g. matrimonium. *c. 14. & seq. de sponsal.* Professio Religiosa, & vota simplicia Religiosum constituentia. *c. 1. h. t.* Promissio & constitutio dotis. *L. 21. §. 3. ff. h. t.* Promissio & traditio rerum Ecclesiasticarum, & juramentum de iis non repetendis. *c. 2. de jurejur.* quocum combiaentur. *c. 3. & 6. h. t.* Quæ gerur.

runtur per injustè detentum in carcere cum detentore. *L. 22. ff. h. t.*

Q. 4. Qualiter subveniatur metum passo? Resp. 1. Dum actus metu extortus est ipso jure nullus, si necdum impletus est, absque omni exceptione omittere illum potest metum passus; si est impletus, nullitate *probatâ* & per judicem declaratâ restituenda sunt omnia data aut cessa.

Resp. 2. Dum actus ex metu gestus subsistit, si necdum est impletus, v. g. nondum est secuta in venditione traditio, *probato metu si fiat in judicio*, subvenitur metum passo *exceptione, quod metûs causâ*; si est impletus, *actione, quod metûs causâ* *L. 4. §. 33. ff. de dol. mal. & met. except. L. 9. 12. 14. 21. ff. h. t.* quæ actio non tantùm datur contra eum, qui intulit metum, sed & contra tertium, ad quem metu exorta pervenerunt, etiamsi is sit. *b. f. L. 14. §. 5. circa fin. ff. h. t.* qui tamen tertius non tenetur fructus *b. f.* perceptos & consumptos restituere; rem etiam ipsam non nisi post repetitionem & judicis sententiam. Ratio, quia ad id vel ratione rei acceptæ teneretur, vel ratione injustæ acceptionis; sed neutrum est, ergo.

Q. 5. Quid requiratur & sufficiat, ut metum passo succurratur per actionem & exceptionem, quod metûs causâ? Resp. ad 1. Requiritur, ut eo actu sit læsus, & damnum acceperit. *L. 12. §. fin. ff. h. t.* quia restitutio læsionem supponit; hinc rescindi nequit baptismus & Ordo ita susceptus, præsertim in sententia illorum, qui sic ordinatum ad cœlibatum non obligant. 2. Ut metus gra-

vis

vis & injustè incussus sit, secundùm dicta. 3. Ut
metus sit præsens & non tantùm aliqua suspicio.
L. 9. ff. L. 9. C. h. t.

Resp. ad 2. Sufficit, ut rescissioni obnoxius sit
actus, modò gravi metu injustè extortus sit, licet
non directè ad extorquendum actum, sed alio fine
metus fuerit adhibitus. *L. 7. §. 1. ff. h. t.* Ratio,
quia sive directè inferatur metus, ad extorquen-
dum actum, sive ex alio fine, semper ipsi inferitur
injuria, quam passus meretur subsidium juris &
judicis. 2. Etiam obnoxius est rescissioni actus
gestus ex metu gravi, quem non intulit is, quo-
cum est gestus, sed alius tertius. *L. 14. §. 3. ff.
h. t. c. 15. de sponsal.* nisi alio ex capite justifice-
tur actus, v. g. si quis contrahit cum tertio, qui
nec metum intulit, nec inde quid participavit, nec
ex justitia tenebatur succurrere metum passo, te-
net contractus irrefcindibiliter. Casus vide apud
*Schmaltzg. h. n. 29. §. ad 3. Pichl. h. n. 14. in
fin. Engel n. 19. h.*

TITULUS XLI.

De in integrum restitutione.

Q. 1. *Quid sit restitutio in integrum?* *Resp.*
Spectata formaliter est repositio in pristi-
num statum: causaliter sumpta est remedium ju-
ris, extraordinarium, quo graviter læsus justà de
causa reducitur per officium judicis in eum statum,
in quo fuerat ante læsionem. Dicitur 1. *remedium
juris.*